

NIDOS 2017

JAARVERSLAG

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	2
<i>Waar Stichting Nidos voor staat</i>	5
<i>Voogdij en gezinsvoogdij</i>	7
Connected Youngsters en het vangnet voor 18-plussers	14
<i>Kwaliteitsbeleid</i>	19
<i>Het toelatings-, terugkeer- en opvangbeleid van amv's</i>	23
<i>De opvang gecontracteerd door Nidos</i>	29
<i>De opvang door het COA</i>	35
Trusted Juniors en het actief luisteren naar pupillen	36
<i>De organisatie en de medewerkers</i>	42
<i>Informatievoorziening</i>	45
<i>ICT-omgeving en maatwerkapplicaties</i>	45
<i>Mediabeleid</i>	46
<i>Nidos en Europa</i>	46
Lijst met afkortingen	48
Overzicht (regio-)kantoren medio 2018	50
Algemene gegevens	52

VOORWOORD

Dit jaarverslag informeert u over het werk en de belangrijkste gebeurtenissen van 2017 bij en voor Stichting Nidos.

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen van 2017 binnen Nidos is het ontwikkelen van een toegankelijke en bruikbare vorm van cliëntenparticipatie.

Nidos is een dynamische organisatie waar geen dag hetzelfde is. In al het werk dat we doen staan onze jongeren centraal. En omdat we ons werk goed willen laten aansluiten bij de wens van al die verschillende jongeren, is het belangrijk dat we luisteren naar hoe zij het werk van Nidos beleven, horen wat zij goed vinden en wat ze missen. Daarom hebben we ervoor gekozen om onze huidige jongeren en onze oud-pupillen actief te betrekken bij onze organisatie.

Deze vorm van cliëntenparticipatie kent grofweg twee pijlers. 'Connected Youngsters' is een landelijk platform, opgezet door oud-pupillen met als doel jongeren ná hun 18e een netwerk te bieden waarop zij kunnen terugvallen.

Pijler twee is 'Trusted Juniors' en bestaat uit ongeveer 14 bevlogen jongeren die nog onder onze voogdij vallen. Zij willen Nidos graag beter profileren bij de nieuwkomers en ons feedback geven op datgene wat in ons werk beter kan.

Connected Youngsters en Trusted Juniors worden ondersteund en gefaciliteerd vanuit Nidos en zijn ook voor jongeren en buitenstaanders herkenbaar aan Nidos verbonden. Het is nu al merkbaar dat door hun inbreng zaken in beweging worden gebracht en dat is iets om bijzonder enthousiast van te worden en trots op te zijn.

In dit jaarverslag komen een aantal jongeren en betrokken medewerkers aan het woord om over hun bijdrage en motivatie te vertellen.

Nidos nodigt u uit kennis te nemen van dit verslag en stelt een eventuele reactie van uw kant zeer op prijs.

Tin Verstegen
directeur-bestuurder

WAAR STICHTING NIDOS VOOR STAAT

Nidos is een landelijk werkende instelling die op algemene grondslag werkt. Zij geeft hulp aan jongeren op grond van de voorziening in het gezag en een maatregel voor jeugdbescherming.

De hulpverlening van Nidos is specifiek gericht op alleenstaande minderjarige vluchtelingen en asielzoekers en jongeren die in Nederland verblijven zonder asielaanvraag en voor wie terugkeer naar het land van herkomst een reële optie is.

Het belang van de kinderen staat hierbij voorop. Voor deze jongeren dient, voor zover het gezag in Nederland niet wordt uitgeoefend, een voogdijvoorziening te worden getroffen. De instelling verzorgt, in het verlengde van de voogdij, de opvang voor een deel van haar pupillen. Tevens voert de instelling de kinderschermingsmaatregel Ondertoezichtstelling uit wanneer het om kinderen uit vluchtelinggezinnen gaat.

Om welke jongeren gaat het nu? Het zijn jongeren die door buitengewone omstandigheden hun vertrouwde omgeving hebben moeten verlaten om zich vervolgens in een voor hen geheel nieuwe sociaal-maatschappelijke en culturele omgeving verder te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen. De culturele ontworteling, de geringe kennis van- en inbedding in die nieuwe omgeving, tezamen met de vreemdelingrechtelijke positie maakt hen kwetsbaar en vraagt om een opvoeding en begeleiding vanuit respect, veiligheid en bescherming.

Deze visie is gebaseerd op de volgende statements:

- Met amv's (alleenstaande minderjarige vreemdelingen), is niets mis, ze missen iets.
- Het vertrek uit eigen land is voor iedere amv ingrijpend.
- Elke amv komt uit een andere cultuur, heeft een eigen verhaal, eigen verwachtingen van de toekomst en een eigen wil en drijfveer.

VOOGDIJ EN GEZINSVOOGDIJ

Voogdij

Voor kinderen die zonder ouder(s) in Nederland asiel aanvragen voorziet Nidos middels tijdelijke voogdij in het gezag. Daarnaast kan de Minister van Justitie andere categorieën minderjarigen aanwijzen die onder voogdij van Nidos kunnen komen. Onder anderen zijn daartoe aangewezen: de minderjarige van wie de moeder onder voogdij staat van Nidos en voor of door wie een aanvraag om een (reguliere) verblijfsvergunning onder de beperking 'verblijf bij moeder' is ingediend en de minderjarige waarvoor een verblijfsvergunning onder de beperking 'slachtoffer-aangever van mensenhandel' wordt ingediend.

Nidos wordt door de rechter benoemd tot voogd op grond van artikel 1:253r Burgerlijk Wetboek.

Artikel 253r BW: *De rechtbank benoemt een voogd indien:*

a één of beide ouders al dan niet tijdelijk in de onmogelijkheid verkeert het gezag uit te oefenen; of

b het bestaan of de verblijfplaats van één of beide ouders onbekend is.

In de meeste gevallen is over de verblijfplaats van de ouder(s) onvoldoende bekend en is het voor hen onmogelijk om het ouderlijk gezag over de kinderen daadwerkelijk uit te oefenen.

Bij afwezigheid van de ouder vervult de voogd de taak van de ouder en ziet toe op een goede uitoefening van de zorg die de jongere geboden wordt en grijpt in als deze zorg niet toereikend is. Dit ingrijpen kan leiden tot aanwijzingen die moeten leiden tot verbetering. Indien deze verbeteringen niet voldoende worden aangebracht of geen oplossing bieden kan de voogd de jongere overplaatsen naar een andere opvangvorm.

Totaal aantal voogdijen (exclusief kortlopende voogdijen in het kader van het Schipholproject):

31-12-2017	4.469
31-12-2016	5.678
31-12-2015	5.434
31-12-2014	2.582

In 2017 werden 1.816 nieuwe voogdijen uitgesproken, waarvan 86 kortlopende voorlopige voogdijen met name in het kader van het Schipholproject (waarover hierna meer), dit zijn er in totaal 221 minder dan in 2016 toen er 2.037 nieuwe voogdijen werden uitgesproken.

Prévoogdij

De prévoogdijfase is de fase tussen de voogdij-intake door de voogd en de voogdij-uitspraak door de kinderrechter. Veelal betreft het ook de eerste fase van de asielprocedure. In de fase van de prévoogdij opereert de jeugdbeschermer volledig als belangenbehartiger van de jongere

Nidos heeft op het aanmeldcentrum (AC) een zogenaamd intakegesprek met de jongere. Op grond van de intake zal de voogdij bij de rechtbank aangevraagd worden.

Na de melding op het AC en naar aanleiding van het intakegesprek wordt door de voogd een beslissing genomen over de meest passende opvang. De meeste jongeren gaan direct door naar een zogenaamde Proces Opvang Locatie (POL) specifiek voor amv's. Na een rust- en voorbereidingstijd van enkele weken zal de algemene asiel (AA)-procedure van start gaan. Afhankelijk van de woonplaats van de jongere zal bepaald worden op welke locatie de jongere de procedure zal volgen. In 2017 waren er locaties voor amv's in Ter Apel en Den Bosch.

Op iedere locatie waar de AA-procedure plaatsvindt, werken jeugdbeschermers van Nidos die de jongeren bij deze procedure begeleiden. Tevens onderhouden zij nauwe contacten met de ketenpartners en met de jeugdbeschermers van Nidos uit de regio's teneinde alles goed te doen verlopen.

Dit geldt overigens niet voor kwetsbare jongeren en kinderen jonger dan 15 jaar die direct vanuit het AC in een opvanggezin worden geplaatst en jongeren die mogelijk slachtoffer zijn van mensenhandelaars en daarom direct in de beschermde opvang worden geplaatst.

De prévoogdij fase duurt totdat de rechtbank met een officiële voogdijbeschikking het voogdijverzoek zal bekrachtigen. In het intakegesprek wordt aan de jongere uitgelegd wie Nidos is en wat Nidos doet. Tevens worden gegevens verzameld over de jongere, zijn familie, en eventueel over het vluchtverhaal en wordt het klachtrecht uitgelegd en uitgedeeld. Ook wordt er gekeken of jongere een mogelijke slachtoffer van mensenhandel is.

Kinderen jonger dan 12 jaar mogen zelf geen asielverzoek indienen. Dit moet een vertegenwoordiger namens hen doen. Dit kan de familie of de voogd zijn. In 2017 werden 1722 intakes verricht die tot een voogdijaanvraag hebben geleid. In 2016 waren dit er 1868.

Voorlopige voogdij Schipholkinderen

Nidos voert de voorlopige voogdij uit over kinderen die op de luchthaven Schiphol achterblijven nadat hun ouders of begeleiders zijn aangehouden en in verzekering zijn gesteld in verband met de verdenking van het plegen van een strafbaar feit. Ook alleenstaande minderjarigen die zelf op Schiphol om reden van het plegen van een strafbaar feit in verzekering zijn gesteld, kunnen bij Nidos onder voorlopige voogdij komen. Binnen Nidos is een apart team samengesteld voor de uitvoering van deze taak.

Om de kinderen van de in verzekering gestelde ouders een zo optimaal mogelijke bescherming te bieden plaatst Nidos deze kinderen op geheime adressen, veelal in (opvang-) gezinnen. Het Schipholteam van Nidos beschikt over eigen opvanggezinnen die speciaal voor deze specifieke doelgroep zijn geselecteerd. Hiermee staat Nidos garant om te allen tijde de instroom zonder enige wachtlijst of vertraging op te vangen. Het team zorgt op een continue basis,

afhankelijk van de instroom, voor het hebben van voldoende en passende opvangcapaciteit. De jeugdbeschermers die deze werkzaamheden uitvoeren werken conform het Schipholprotocol. Het Schipholprotocol is een document waarin de werkzaamheden en de verantwoordelijkheden van de verschillende ketenpartners zijn beschreven.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden conform het Schipholprotocol werkt Nidos nauw samen met de Raad voor de Kinderbescherming regio Haarlem, KMAR-Schiphol afdeling Jeugd en Zeden en de Rechtbank Haarlem. Dit samenwerkingsverband kent een structureel overleg op zowel beleids- als uitvoeringsniveau.

De voorlopige voogdij die door de Raad voor de Kinderbescherming bij de rechtbank wordt aangevraagd, wordt meestal in eerste instantie voor een periode van drie maanden uitgesproken. Circa anderhalf uur nadat de rechter de voorlopige voogdij heeft uitgesproken, zal het kind door de voogd opgehaald worden en in een pleeggezin geplaatst worden. Vervolgens zal de jeugdbeschermer nader onderzoek doen naar het meest wenselijke en passende vervolgtraject voor de jongere. Dat zal altijd in samenwerking en overleg met de ouders/familie van de jongere gebeuren.

Voor het realiseren van het vervolgtraject, werkt Nidos, naast de hiervoor genoemde organisaties, ook nauw samen met de Centrale Autoriteit en de justitiële afdelingen van verschillende Europese en niet Europese landen.

Binnen twee weken nadat de kinderrechter de voorlopige voogdij heeft uitgesproken, vindt er een rechtszitting plaats voor het officieel bekrachtigen van de voorlopige voogdij. Hierbij zijn ouders aanwezig.

In 2017 heeft Nidos over 65 Schipholkinderen de voorlopige voogdij uitgeoefend.

Gezinsvoogdij

In 2017 werd Nidos voor 176 kinderen nieuw benoemd als gezinsvoogd. Het betreft zowel jongeren met een verblijfsstatus als jonge asielzoekers. Deze kinderen zijn met hun ouders in Nederland.

Het doel van deze ondertoezichtstelling (OTS) is om het kind te beschermen en in het belang van het kind de opvoedingsrelatie tussen het kind en de ouders te verbeteren. De gezinsvoogd organiseert daarvoor de hulp die nodig is om de opvoedingsproblemen te overwinnen. Het kind kan daarvoor eventueel uit huis geplaatst worden.

De volgende aantallen jongeren werden in het kader van een OTS begeleid:

Per 31-12-2017	338
Per 31-12-2016	240
Per 31-12-2015	206
Per 31-12-2014	231

Er zijn meerdere redenen voor een kinderbeschermingsmaatregel. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van opvoedingsproblemen door een verschillend tempo van integratie van ouders en kinderen wat kan leiden tot problemen in de gezagsrelatie tussen ouders en kinderen. De spanningen van het vluchtelingenschap, de asielpcedure, de gezinsherenigingsprocedure en het ten gevolge daarvan lang van elkaar gescheiden zijn geweest, en het langdurig verblijf in asielzoekerscentra kunnen de opvoedingsrelatie zo belasten dat een gezinsvoogd wordt benoemd om de situatie te helpen verbeteren.

Daarnaast kunnen er problemen ontstaan doordat ouders in het land van herkomst gewend waren hun kinderen in familieverband op te voeden, terwijl zij het in Nederland zonder die familiesteun moeten doen. Ook kan het kinderen betreffen die samen met hun ouders geen recht meer hebben op opvang in Nederland, maar die ook niet kunnen worden verwijderd, waardoor er een opvoedingscrisis kan ontstaan.

Nieuwe OTS-en kunnen alleen aan Nidos worden toegewezen door de kinderrechter als het een gezin betreft dat een asiolverzoek heeft gedaan en in verband daarmee in een opvangcentrum van het COA verblijft.

Van deze kinderen woont 64% bij hun ouders, 17% in een pleeggezin, 18% in een jeugdinternaat voor behandeling en 1% elders. Ten opzichte van de voorgaande jaren is het percentage kinderen dat bij hun ouders woont afgenomen en het percentage kinderen dat in een opvanggezin of een jeugdinternaat verblijft toegenomen. Nidos betreurt dit omdat ook bij OTS-en het streven is om de kinderen indien mogelijk, bij de ouders te laten blijven en ondersteuning te bieden in de opvoeding.

Methodiek ontwikkelingen

In 2017 is de visie van Nidos op de begeleiding van vluchtelingenkinderen beschreven in boekvorm; *Kinderen, gevlucht en alleen; een interculturele visie op de begeleiding van alleenstaande gevluchte kinderen*. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het proces dat eind 2015 van start is gegaan. In samenwerking met jeugdbeschermers en regiomanagers heeft de afdeling gedragswetenschappen de, binnen Nidos aanwezige, kennis, ervaring en inzichten geformuleerd in een pedagogische visie. Door de grote toestroom van vluchtelingen in 2015 en 2016 kwamen veel mensen voor het eerst in aanraking met de doelgroep, dit gold ook voor nieuwe medewerkers bij Nidos en in de rest van de vluchtelingenketen. De behoefte aan duidelijke inzichten, richtlijnen en handvatten was groot.

De beschreven interculturele pedagogische visie dient tevens als basis voor de doorontwikkeling van de Nidosmethodiek uit 2008. Onder invloed van ontwikkelingen in de jeugdzorg, nieuwe inzichten en veranderende wet- en regelgeving zijn er de laatste jaren, net als in de jeugdzorg, ook binnen Nidos methodieken ontwikkeld en ingevoerd. Voorbeelden hiervan zijn: het betrekken van (familie)netwerk door middel van Crossborder networking en de visie op de begeleiding bij terugkeer; 'Double Commitment'. In 2017 is begonnen met de vertaling van de interculturele pedagogische visie naar een volgende versie van de Nidosmethodiek. De methodiek zal zich richten op de uitvoering van de beschermingstaak van de jeugdbeschermer in een interculturele context en daarmee richting gevend zijn voor de uitvoering van zowel voorgedij, OTS, preventieve jeugdbescherming als OWG. De methodiek zal ook de basis vormen voor de (door) te ontwikkelen methodiek voor de kleinschalige opvang in 2018. De ambitie is dat de methodiek bruikbaar en helpend is voor de kinderen, hun familie, begeleiders en jeugdbeschermers. Een projectgroep bestaande uit medewerkers

van verschillende disciplines is eind 2017 van start gegaan en verwacht eind 2018 tot een afronding te komen. Halverwege 2018 wordt gestart met de aansluitende methodiek voor de opvang.

Nationaliteit en leeftijd

Eind 2017 telden we bij onze pupillen (voogdij en gezinsvoogdij, 18-plus en jongeren voor wie Nidos zich bereid heeft verklaard de voogdij uit te oefenen) 97 verschillende nationaliteiten. De meest voorkomende zijn:

	2017	2016	2015	2014
Eritrea	1436	1733	1587	585
Syrië	935	1517	1954	326
Somalië	447	530	648	694
Afghanistan	424	706	684	207
Irak	130	145	169	40
Guinee	108	69	71	52

Leeftijdoverzicht van de *minderjarige* pupillen in percentages:

	2017	2016	2015	2014
Totaal	4583	5860	6317	2928
Tot 12 jaar	10%	10%	13%	20%
12-16 jaar	25%	25%	30%	29%
16-18 jaar	65%	65%	57%	51%

Je hebt mensen om je heen nodig 'Connected Youngsters' en

In gesprek met voormalig pupil en huidige Nidos medewerker (jurist) Zaïna Karekezi, de trekker van het project 'Connected Youngsters' en het aanspreekpunt voor de directie van Nidos. Zaïna komt uit Rwanda en is sinds 1999 in Nederland.

De samenleving beschouwt jongeren vanaf hun 18e leeftijd als volwassen en zelfredzaam. De ervaring leert dat dit door oud-pupillen in de praktijk heel anders worden beleefd. Zaïna: "Ben je hier niet geboren en bijvoorbeeld op je 15e naar Nederland gekomen? Dan begin je na je 18e weer helemaal opnieuw en kan het voorkomen dat je van de een op de andere dag in een sociaal isolement terecht komt. Zonder familie en vrienden om je heen. Wat dan nodig is, zijn mensen die dezelfde weg hebben bewandeld en je de weg kunnen wijzen."

Het idee om een landelijk platform in te richten, is ongeveer vijf jaar geleden ontstaan. In november 2015 kwam Zaïna bij Nidos in dienst en heeft zij het platform handen en voeten gegeven. "Een bijzondere taak, ik ben de link tussen de oud-pupillen en Nidos én ik ben zelf ook een ex-ama." Concreet bestaat het landelijk netwerk uit een digitaal platform én uit een raad die zorgt dat het landelijk netwerk kan functioneren. Zaïna vormt samen met oud-pupillen Isa Manuel dos Santos, Safoura Ghaemina, Telli Diall en Kris Dominic Ogugua de raad. "We kennen elkaar van de Worldcafé's. Uit ervaring weten we hoe belangrijk het is dat jongeren na hun 18de een sociaal netwerk hebben waar ze op kunnen terugvallen. De wens is dat Connected Youngsters een landelijk netwerk wordt dat lang blijft bestaan."

Informatie en contact

Via het digitale platform kunnen jongeren straks informatie vinden, vragen stellen en elkaar virtueel ontmoeten. Regionaal kunnen er bijeenkomsten worden georganiseerd waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Eén van de meetings zal een jaarlijks terugkerend feest zijn voor jongeren die in dat jaar 18 worden of zijn geworden. Uiteraard zullen de leden Zaïna, Isa, Safoura, Telli en Kris Dominic zich op het platform uitgebreid voorstellen, zodat jongeren

weten bij wie ze voor welke vragen terecht kunnen. "Je hebt er veel aan als je je ervaring met ex-ama's kunt delen. Wij weten wat jongeren tegenkomen en kunnen ze hierin steunen. Heeft iemand bijvoorbeeld een vraag over een rechtenstudie, dan kan ik helpen. Heeft iemand een vraag over een kappersopleiding, dan zetten we die vraag uit in ons eigen netwerk. Maar ook vragen over andere onderwerpen dan studie mogen gesteld worden. Ja, we kennen uit onze Nidos tijd veel verschillende vluchtelingen met wie we nog steeds contact hebben. Dat scheelt."

Nuance

De leden van de raad zijn gemiddeld langer dan 10 jaar in Nederland en weten inmiddels hun weg te vinden in de Nederlandse maatschappij. Maar ze hebben ook te maken met andere vragen en issues dan de jongeren van 18 jaar en ouder en niet lang in Nederland wonen. "We zetten het netwerk in de steigers, de bedoeling is dat het dan door jongeren wordt overgenomen die al een tijdje in Nederland zijn.

Het is heel belangrijk dat het jongeren zijn met een vluchtelingen achtergrond. Onder elkaar bespreken vluchtelingen de dingen anders, bekijken de dingen op een andere manier en verbazen zich over andere zaken. Het is wat losser en

die dezelfde weg hebben bewandeld. het vangnet voor 18-plussers

vrijer. De nuance is misschien klein in vergelijking met hoe ik bijvoorbeeld dingen met mijn Nederlandse vriendinnen bespreek, maar die nuance is er wel.”

Wat weet je nou als je net in Nederland bent?

“Uit ervaring weet ik hoe belangrijk het is om na je 18e ondersteund te worden. Een netwerk om op terug te vallen, heb ik absoluut gemist. Groei je in Nederland op dan heb je normaal gesproken je ouders, vrienden, familie op wie je na je 18e ook nog kunt terugvallen. En wat weet je nou als je maar een paar jaar in Nederland bent? Zo was ik met een vriendin aan het winkelen. Komt er een knappe jongen naar ons toe en vroeg of we 18 waren en

van lezen hielden. Wij wel! Krijg je drie ‘gratis’ boeken toegestuurd én zit je voor een jaar aan zo’n abonnement vast. Wisten wij veel. Ik kom uit Rwanda en kwam hier op m’n 16e, ik had mijn vader nog nooit iets met abonnementen zien doen!

Ik hoop echt dat het een goed functionerend landelijk netwerk wordt dat lang blijft bestaan. Door gemotiveerd met elkaar samen te werken, moet het lukken dit voor elkaar te krijgen. De wil is er in ieder geval bij ons allemaal. En ik ben er trots op dat de anderen net zo gemotiveerd zijn om het te laten slagen. Natuurlijk is het nog pril en moet er nog veel worden uitgezocht, maar ik heb er alle vertrouwen in.”

Ik heb een rolmodel gemist.

Isa komt uit Angola. Is sinds 2002 in Nederland. Woont in Haarlem. Studeert bestuurskunde aan de Universiteit. Werkt op dit moment bij de gemeente op de afdeling Burgerzaken.

“Jongeren voelen zich vaak niet begrepen en niet gehoord. Dit zorgt voor negativiteit waardoor jongeren in de problemen kunnen komen. Ik wil dat de jongeren vertrouwen krijgen in hun eigen kracht en competenties. Dat moet lukken met de juiste mensen om je heen. Wat ik zelf heb gemist, is gehoord te worden. Ik weet nog dat mijn eerste voogd binnenkwam en mij vroeg: “Hoe gaat het met jou?” Ik antwoordde dat het goed ging en dat was het dan. Vervolgens werd er met mijn pleegmoeder gesproken en ik zat er voor spek en bonen bij.

Ik heb bovendien een rolmodel gemist. Ik woonde in een klein dorp en daar was geen vluchteling of iemand met een gekleurde huid te bekennen. Ik voelde me zo anders. Niemand had hetzelfde meegemaakt als ik en niemand kon zich voorstellen hoe ik me voelde of wat ik dacht. Dat moet anders, vind ik. Mijn grote droom is jongeren te informeren, te adviseren, te motiveren. Zorgen dat zij hun netwerk kunnen uitbreiden en zich verbonden voelen met anderen.

Ik ben trots op al die vrijwilligers die zich voor dit project hebben aangemeld. En mooi dat Nidos ons de ruimte geeft om dit te ondernemen.”

Verblijfplaats

Verblijfplaats van de pupillen op 31 december in percentages:

	2017	2016	2015	2014
COA				
Centrale opvang (Pol en AZC)	15%	18%	53%	29%
COA kleinschalige opvang, incl.				
Beschermde opvang	4%	5%	9%	14%
Nidos				
Kleinschalige woonvoorzieningen				
(KWE's en KWG's)	24%	28%	--*	--*
Gezinsopvang	30%	33%	27%	37%
Anders				
zelfstandig	1%	1%	1%	1%
ouders	11%	5%	4%	6%
jeugdinternaat	3%	2%	1%	3%
diversen	12%	8%	5%	10%

**Met ingang van 2016 is Nidos verantwoordelijk geworden voor de kleinschalige opvang van amv's met een verblijfsvergunning*

De opvang in gezinnen en in de kleinschalige woonvoorzieningen van Nidos is in 2017 procentueel gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is te wijten aan het feit dat er minder verblijfsvergunningen werden verstrekt en doordat het percentage met onbekende bestemming vertrokken jongeren (MOB, waarover hierna meer) en verblijf bij ouders is toegenomen. Het verblijf bij ouders vloeit voort uit de gerealiseerde gezinsherenigingsaanvragen. Wanneer we de kleinschalige opvang van Nidos afzonderlijk bekijken zien we gedurende het jaar 2017 een procentuele toename van de gezinsopvang ten opzichte van de kleinschalige woonvoorzieningen van Nidos.

Werd in januari 2017 41% opgevangen in de kleinschalige woonvoorzieningen tegenover 59% in gezinnen, eind december was dit respectievelijk 35% en 65%.

Met onbekende bestemming

Het aantal pupillen dat met (MOB) onbekende bestemming is vertrokken

maakt evenals voorgaande jaren een groot deel uit van de categorie diversen, en is in 2017 gestegen. De jongeren zijn veelal 16 jaar of ouder en verblijven vaak in de grootschalige opvangvoorzieningen. De grootste groep nieuwe MOB-jongeren wordt gevormd door jongens uit Marokko, Algerije en Albanië. Tweederde van hen is binnen drie maanden na aankomst in Nederland MOB gegaan, éénderde binnen een halfjaar. Alle jongens zijn uitgeprocedeerd of hebben geen asielaanvraag ingediend.

De tweede groep bestaat uit Afghaanse jongens. Deze jongens gaan zo rond 1 jaar na binnenkomst in Nederland MOB nadat zij uitgeprocedeerd zijn.

Opvallend is een derde groep: Soedanese jongens die binnen een halfjaar na aankomst in Nederland MOB gaan en die blijkens de registratie in EPD geen asielaanvraag hebben ingediend.

In 2017 zijn 6 Vietnamese jongens vanuit de beschermde opvang MOB gegaan. Het gaat om jongens die binnen drie maanden na aankomst in Nederland MOB zijn gegaan en die of uitgeprocedeerd zijn of nog geen asielaanvraag hebben ingediend. In 2017 vormden de Vietnamese jongens -die vanuit de beschermde opvang MOB gingen- een punt van zorg. Het is aan de politie om hier nader onderzoek naar te doen. Vanuit het Verenigd Koninkrijk komen met betrekking tot deze groep jongeren zorgelijke signalen naar voren.

In 2017 werd in het totaal aan 8.162 jongeren hulp verleend. Dit is een afname van 4% ten opzichte van 2016. De hulp werd verleend in het kader van prévoogdij, (voorlopige) voogdij, gezinsvoogdij en als voortgezette hulp na de voogdij.

Beëindiging voogdij

In 2017 werd bij 2992 jongeren de voogdij beëindigd. Voor 2530 jongeren was het bereiken van de meerderjarige leeftijd de reden. Voor 392 jongeren eindigde de voogdij ten gunste van de gezagsuitoefening door de ouders. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren en dit heeft te maken met het feit dat er een toename is te constateren van ouders die in het kader van gezinshereniging naar Nederland komen. De andere beëindigingen vloeiden voort uit voogdij-overdrachten aan opvangouders of familie of door ontslag voogdij ten behoeve van tienermoeders die zelf in staat worden geacht het gezag over hun kind te kunnen uitoefenen.

De voogdij vervalt van rechtswege wanneer een jongere 18 jaar wordt. Daarmee stopt de begeleiding vanuit de jeugdbescherming. De jongeren worden geacht zich zelfstandig te kunnen handhaven. De jongeren met een verblijfsvergunning kunnen werken of gebruik maken van studiefinanciering als zij nog studeren en van gemeentelijke voorzieningen indien zij niet kunnen werken. De jongeren die volledig uitgeprocedeerd zijn worden geacht het land te verlaten uiterlijk op hun achttiende verjaardag.

Voortgezette hulpverlening

Eind 2017 ontvingen nog 17 jongeren kortdurende voortgezette hulp.

KWALITEITS- BELEID

Algemeen

Sinds 2014 is Nidos een gecertificeerde instelling voor jeugdzorg. Jaarlijks wordt Nidos hiervoor geaudit door het Keurmerkinstituut. In de audit wordt steeds de betrokkenheid van de medewerkers geroemd en de flexibiliteit waarmee Nidos inspeelt op nieuwe (beleids)ontwikkelingen en op het wisselend aantal jongeren.

Cliëntenparticipatie

Nidos heeft de ontwikkelingen die in gang zijn gezet in 2016 rondom het betrekken en luisteren naar jongeren doorgezet en verder uitgebreid. Nidos vindt het belangrijk om vanuit het perspectief en de ervaringen van jongeren het werk te verbeteren. Dit wordt onder meer gedaan door de jongeren een actieve rol te geven bij zowel de voorbereiding als bij het maken van een viertal voorlichtingsfilmpjes. De onderwerpen zijn door de jongeren zelf aangedragen en sluiten aan bij hun informatiebehoefte. In de professionele voorlichtingsfilmpjes wordt informatie gegeven over de asielprocedure, het werk van de jeugdbeschermer, over culturele verschillen in de (seksuele) omgang tussen mannen en vrouwen én over wat je als jongere zelf kunt bij een agressie-incident. De verwachting is dat deze voorlichtingsfilmpjes in het tweede kwartaal van 2018 in gebruik genomen worden.

Een andere manier om jongeren en de opvangouders hun stem te laten horen gebeurt in de door Nidos al jaren beproefde methodiek van de WorldCafé's. Ook in 2017 hebben weer meerdere WorldCafé's plaats gevonden. Zo hebben er meer dan 110 opvangouders verspreid over 4 regio's meegepraat over het beleid en hebben zij onderling tips uitgewisseld. Opvangouders geven aan dat zij deze vorm van inspraak en feedback geven zeer waarderen. Dit jaar zijn er rond de 75 jongeren bereikt over drie regio's. Ook zij hebben zeer gemotiveerd deelgenomen aan de gesprekken en willen deze bijeenkomsten herhalen. Methodisch heeft dit jaar de focus gelegen op het betrekken van jongeren en opvangouders bij de voorbereiding en op het terugkoppelen van de uitkomsten aan de deelnemers.

Een kleine groep voormalige amv-ers vormen samen de Connected Youngsters Board. Zij zijn in 2017 meermaals samengekomen en hebben voor de komende jaren het plan om een digitaal platform op te zetten waar amv-ers en voormalige amv-ers elkaar virtueel kunnen ontmoeten en advies kunnen vragen en geven. Ook zijn er plannen om de overgang naar 18 jaar en de afsluiting van de periode bij Nidos feestelijk te markeren door het organiseren van een festival waarbij een beroep wordt gedaan op de talenten van de jongeren.

Er zijn dit jaar meer dan 200 extra evaluatieformulieren binnengekomen in vergelijking met 2016. In totaal hebben 555 jongeren bij het bereiken van 18 jaar hun mening gegeven over de kwaliteit van de voogdij. Dit is 22% van het totaal aantal jongeren waarvan de voogdij door het bereiken van de meerderjarige leeftijd is beëindigd. De tevredenheid van de jongeren over de begeleiding en informatievoorziening is in zijn algemeenheid licht gedaald, hoewel het onverminderd hoog blijft en schommelt tussen de 86% en 92%. Een uitzondering vormt de klachtenprocedure; een kwart van de jongeren geeft aan niet op de hoogte te zijn van de klachtenprocedure.

De meeste jongeren zijn door hun culturele achtergrond niet geneigd om negatieve feedback te geven of hun onvrede te uiten over de organisatie. Daarom is Nidos gestart met het project Trusted Juniors, bestaande uit 14 voogdijpupillen. De verwachting is dat als jongeren elkaar zelf via social media informeren over de klachtenprocedure en uitnodigen om feedback en adviezen te geven aan Nidos, zij makkelijker door Nidos worden bereikt.

Nidos-app

Nidos is eind 2017 begonnen met de voorbereidingen voor een zogenaamde Nidos app. De bedoeling is dat de jongeren hier voor hen relevante informatie terug kunnen vinden middels filmpjes, vlogs en teksten.

De Trusted Juniors spelen een centrale rol bij de ontwikkeling van deze app.

Klachtenafhandeling

Bij de kennismaking wordt aan iedere jongere en verzorger een folder in de eigen taal gegeven. In die folder staat informatie over Nidos als instelling en de hulpverleningsmogelijkheden die de instelling hen kan bieden. Ook staat in de folder hoe een jongere of zijn verzorger een klacht kan indienen als hij of zij niet tevreden is over de geboden hulp.

Nidos beschikt over een volledig onafhankelijke klachtencommissie, ingesteld conform de Jeugdwet. Bij deze commissie zijn er in het verslagjaar achttien klachten ingediend. Van deze achttien klachten zijn er veertien klachten door één klager ingediend. Deze klachten zijn gezamenlijk tijdens een hoorzitting behandeld door de commissie. De commissie heeft één klacht niet ontvankelijk verklaard. Zeven klachten zijn ongegrond verklaard en vier deels ongegrond en deels gegrond.

Twee klachten zijn gegrond verklaard. Deze hadden betrekking op het feit dat klager niet geïnformeerd was over het aanstellen van een nieuwe voogd voor haar kind en dat binnen zes weken had moeten gebeuren en op het verkeerd spellen van de achternaam van klager. Van de overige vier klachten hebben uiteindelijk drie klagers hun klacht voorgelegd aan de directie van Nidos. Daarmee heeft de klachtencommissie hun klachten als niet geschreven beschouwd. Eén klacht is door de betrokken jeugdbeschermer beantwoord, waarmee de klacht als afgehandeld is beschouwd.

Inzage dossiers

Bij de beëindiging van de hulp aan de jongere wordt het dossier afgesloten en de eindrapportage opgesteld. Het eindrapport wordt met de jongere besproken en overhandigd. Tevens wordt met de jongere overlegd over de termijn waarbinnen het dossier bewaard dient te blijven. De maximale termijn is vijftien jaar na meerderjarigheid. Indien er jongere biologische broertjes/zusjes zijn, wordt het pupildossier bewaard tot vijftien jaar na meerderjarig worden van het

jongste biologische broertje/zusje. Indien het een kind van een tienermoeder betreft, wordt ook het pupildossier van de tienermoeder bewaard tot vijftien jaar na meerderjarig worden van haar kind. De jongere kan ook gedurende de hulpverlening kennis nemen van de inhoud van het dossier.

Het recht op privacy van jongeren stond in het verslagjaar centraal in de juridische voorlichting aan de regiokantoren. Dit ging hand in hand met de inzet van Nidos om op 25 mei 2018 te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de AVG). Voor jeugdbeschermers is het van belang dat zij in gesprekken hun pupillen wijzen op hun rechtspositie en het feit dat gegevens alleen zullen worden gedeeld met andere organisaties als zij daarvoor expliciet toestemming geven. Omdat het in het werk van Nidos altijd om minderjarigen gaat, die niet kunnen overzien wat er met hun persoonsgegevens gebeurt, moet dit een regelmatig terugkerend onderwerp van gesprek zijn.

Incidentenregistratie

Jeugdbeschermers beoordelen dagelijks of een gebeurtenis (gemeld door het COA of de contractpartner) valt binnen de gehanteerde definitie van een incident. Indien dit het geval is, wordt in EPD de workflow incidentenregistratie ingevuld.

Nidos dient als gecertificeerde instelling, op grond van de Jeugdwet, dan wel op grond van procesafspraken, calamiteiten en geweldsincidenten te melden bij de Inspecties; te weten bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Wanneer een calamiteit of geweldsincident gemeld is, beoordelen de Inspecties of dit incident onderzocht dient te worden. Het verzoek tot onderzoek kan aan verschillende partijen worden toegewezen, te weten Nidos, het COA of de contractpartner. In sommige gevallen besluiten de Inspecties zelf onderzoek te doen. Te allen tijde wordt er gevraagd om het onderzoek uit te voeren in samenwerking met de betrokken ketenpartner(s). Het doel van het onderzoek is om te komen tot basisoorzaken die (mogelijk) ten grondslag liggen aan een incident. Vanuit de gevonden basisoorzaken worden verbetermaatregelen voor de betrokken organisatie(s) geformuleerd. Door te kijken hoe een soortgelijk incident in de toekomst (mogelijk) voorkomen kan worden, wordt er een leereffect gecreëerd voor de organisatie(s). De Inspecties beoordelen vervolgens of het uitgevoerde onderzoek voldoet aan de door de Inspecties gestelde eisen.

HET TOELATINGS, TERUGKEER - EN OPVANGBELEID AMV'S

De toelating van amv's

Met betrekking tot de toelating is er een specifiek AMV-beleid. Allereerst wordt beoordeeld of een jongere in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel. Indien dit niet het geval is dan wordt ingezet op terugkeer en wordt er gekeken of een jongere kan terugkeren bij zijn ouders of andere familieleden en als dit niet mogelijk blijkt, bij opvanghuizen. Wordt helder dat de jongere niet kan terugkeren, dan kan hij in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning buiten schuld voor amv's. Deze verblijfsvergunning wordt verleend als na uiterlijk drie jaar, of zoveel eerder als duidelijk is dat terugkeer geen optie is, blijkt dat adequate opvang buiten de schuld van de jongere niet gerealiseerd kan worden en de amv nog steeds minderjarig is (dus jonger dan vijftien was bij binnenkomst). De vergunning wordt verleend met ingang van de datum van de asielaanvraag en blijft bedoeld voor uitzonderlijke gevallen.

Nidos is van mening dat jongeren zo snel mogelijk duidelijkheid moeten krijgen over hun verblijfsperspectief. Als dit perspectief terugkeer is dient dit zo snel mogelijk te worden gerealiseerd. Kan de overheid de terugkeer niet realiseren dan dient dit als consequentie te hebben dat de jongere alsnog in het bezit wordt gesteld van een verblijfsvergunning. Dit is volgens Nidos een sluitende aanpak. Zo wordt voorkomen dat er een groep jongeren ontstaat die jarenlang in Nederland verblijft en zich hier ontwikkelt tot volwassene,

maar niet wordt uitgezet naar het land van herkomst. Belangrijk punt van aandacht is de invulling van het buitenschuldbeleid voor amv's en de criteria voor de vaststelling van adequate opvang in het land van herkomst. Tot op heden heeft de IND nog geen verblijfsvergunning op grond van het buitenschuldbeleid verstrekt. Evenmin verstrekt de IND op dit moment, voor zover Nidos dit kan overzien, verblijfsvergunningen op grond van het kinderpardon. Hierdoor groeit de groep jongeren die geen zicht hebben op een verblijfsvergunning en vaak ook niet voor hun achttiende kunnen terugkeren naar een vorm van adequate opvang en dus jarenlang in Nederland verblijven (eigenlijk de groep waarop het kinderpardon zag). Nidos vindt dit een uitermate zorgelijke ontwikkeling.

CC-benadering: een duurzaam (terugkeer) perspectief voor amv's

In 2013 is er een vernieuwde visie op terugkeer geschreven inclusief een methodische aanpak om (uitgeprocedeerde) amv's adequaat te begeleiden bij een duurzame en veilige terugkeer. In deze terugkeervisie getiteld 'Een duurzaam (terugkeer) perspectief voor amv's: Commitment van het kind en commitment van de familie, de dubbel C benadering', worden op basis van kennis en ervaringen de mogelijkheden verkend en benoemd om te komen tot een aanpak om uitgeprocedeerde amv's adequaat te begeleiden bij een duurzame en veilige terugkeer.

De visie is continu in ontwikkeling. Dit wil zeggen dat bijstelling op ieder moment kan plaatsvinden onder meer naar aanleiding van praktijkervaringen van jeugdbeschermers of derden. Met deze visie wil Nidos, als voogdijorganisatie, bijdragen aan de discussie over duurzame terugkeer en het ontwikkelen van praktische samenwerking met organisaties in Nederland, Europa en landen van herkomst om duurzame terugkeer van amv's te realiseren.

Doel daarbij is duidelijk te maken waar Nidos als voogdijinstelling voor staat en wat de positie van de voogd is in dit geheel. De voogd heeft tot taak de belangen te behartigen van de amv's en hun ontwikkeling te bevorderen. Wanneer een amv zich geconfronteerd ziet met een kansloze asielprocedure en de overheid wil dat hij terugkeert dan heeft de voogd tot taak - ook daarin - de belangen van de amv zo goed mogelijk te behartigen en zijn ontwikkeling te bevorderen. Daarbij is het uitgangspunt van Nidos dat een leven in de

illegaliteit schadelijk en daarmee onwenselijk is voor jongeren. Belangrijke thema's binnen deze terugkeervisie zijn onder meer de opvang van jongeren in familieverband en monitoring.

Omdat er door de hoge instroom de afgelopen 2 jaar veel nieuwe medewerkers bij Nidos zijn komen werken bleek het noodzakelijk om op het thema terugkeer een scholing te ontwikkelen. In 2017 is deze scholing van start gegaan. De intentie is dat alle medewerkers van Nidos deze training zullen volgen.

De opvang van amv's

Opvangmodel amv's

Het uitgangspunt van het opvangmodel voor amv's is om de jongeren zo snel mogelijk kleinschalig op te vangen.

Het model is als volgt:

- Kinderen tot 15 jaar worden opgevangen in opvanggezinnen
- Jongeren van 15 jaar en ouder (tenzij zij familie hebben in Nederland of inreizen met een begeleider) worden opgevangen in een POL onder verantwoordelijkheid van het COA
- Na afloop van de Algemene Asielprocedure worden jongeren
 - met een vergunning geplaatst in een opvanggezin of een kleine wooneenheid/kinder woongroep onder verantwoordelijkheid van Nidos
 - met een negatief beschikking of een doorverwijzing naar de verlengde asielprocedure in een kleinschalige woonvoorziening onder verantwoordelijkheid van het COA

De kleinschalige opvang van Nidos wordt georganiseerd door contractpartners (bijna allen instellingen voor jeugdhulp) en door Nidos zelf in KWG's (maximaal 12 jongeren in een huis in een woonwijk met zeven maal vierentwintig uur begeleiding) en KWE's, (maximaal 4 jongeren in een eengezinswoning in een woonwijk met partiële begeleiding op de belangrijke moment op de dag, zoals voor en na schooltijd en in de avonduren).

De kleinschalige woonvoorzieningen van het COA bestaat uit eenheden van 20 jongeren in woningen in woonwijken of op terreinen van voormalige internaten of, voor jongeren van 17,5 jaar en ouder, op het terrein van een AZC.

De eerste opvang van kwetsbare jongeren, waaronder alle kinderen jonger dan 15 jaar, vindt plaats in opvanggezinnen.

De eerste opvang van de overige jongeren vindt plaats op een Proces Opvang Locatie (POL) onder verantwoordelijkheid van het COA. Daarna stromen de jongeren door naar gezinnen of de kleinschalig woonvormen.

Begeleiding

In alle opvangvormen – ook de gezinnen – zullen de jongeren worden begeleid conform het perspectief dat voortvloeit uit hun asielprocedure (terugkeer dan wel integratie). Nidos draagt er zorg voor dat de opvanggezinnen voor deze taak worden toegerust, het COA en de contractpartners dragen er zorg voor dat de medewerkers van de opvanglocaties hiervoor worden toegerust.

Het verblijfsperspectief van jongeren wordt door de jeugdbeschermers van Nidos al in het begin van de begeleiding met de jongeren, hun netwerk, en hun omgeving besproken. Als op grond van beslissingen in de asielprocedure is vast komen te staan wat het perspectief is van een jongere, terugkeer of integratie, wordt dit toekomstperspectief expliciet als een doel opgenomen in het plan van aanpak voor de jongere.

Wanneer er sprake is van terugkeer wordt dit doel tevens vertaald in concrete, op terugkeer gerichte acties. Te denken valt aan bezoeken aan IOM (Internationale Organisatie voor Migratie), deelname aan praktijk gericht onderwijs dat qua inhoud en beroepsperspectief verband houdt met kansen in het land van herkomst, het leggen van contacten met eventuele familie in het land van herkomst, verkenning met de jongere van de formele stappen die gezet moeten worden voor terugkeer en deelname aan door derden georganiseerde projecten gericht op terugkeer. Met het oog op de effectiviteit zullen de geformuleerde acties maatwerk moeten zijn.

Knelpunten met betrekking tot de (rechts)positie van jongeren

In 2017 was er sprake van een aantal knelpunten die de (rechts)positie van amv's onder druk zet. Dit zijn overigens veelal knelpunten die ook in voorgaande jaren al speelden en in het verslagjaar niet of slechts deels zijn opgelost.

Doorlooptijden IND

De doorlooptijden bij de IND zijn in 2017 aanmerkelijk korter dan de jaren ervoor. Dit geldt echter niet voor alle nationaliteiten. De IND is bepaalde nationaliteiten, zoals Eritrese asielzoekers strenger gaat toetsen op de geloofwaardigheid van de verklaringen. Dit betekent een langere duur van de asielprocedure en soms ook een behandeling in de verlengde asielprocedure. Vaak worden deze amv's alsnog in het bezit gesteld van een asielvergunning.

Nidos pleit ervoor om ook de jongeren die vrijwel zeker in het bezit van een verblijfsvergunning zullen komen direct in de kleinschalige opvang van Nidos te plaatsen.

Gezinshereniging

Jongeren die in het bezit worden gesteld van een verblijfsvergunning asiel, hebben recht op gezinshereniging met hun ouders. Dit recht brengt ook in het verslagjaar een aantal problemen met zich mee. Vluchtelingenwerk is in 2016 in verschillende regio's gestopt met het geven van ondersteuning bij gezinshereniging voor amv's en richt zich alleen nog op volwassenen. Dit heeft tot gevolg dat jeugdbeschermers van Nidos de mvv-aanvragen (machtiging tot voorlopig verblijf) op zich hebben genomen en alle handelingen verrichten die van hen gevraagd worden door de IND in het kader van de mvv-aanvragen. Dit is tijdrovend en juridisch ingewikkeld werk. Het zet ook de begeleidingsrelatie tussen de jeugdbeschermers en de jongeren verder onder druk, want gezinshereniging is het enige waar de jongeren het met de jeugdbeschermers over willen hebben. In het verslagjaar zijn er gesprekken geweest tussen Nidos en Vluchtelingenwerk om te kijken of Vluchtelingenwerk de gehele gezinsherenigingsprocedure van amv's weer zou kunnen uitvoeren. Eind 2017 was nog niet duidelijk of en onder welke voorwaarden dit zou lukken.

Toename instroom alleenstaande minderjarige vreemdelingen uit Eritrea en Syrië

In het verslagjaar is de algehele instroom behoorlijk afgenomen. De Eritrese amv-ers vormden in 2017 nog wel de grootse groep. De instroom van Syrische jongeren is behoorlijk gedaald ten opzichte van 2016. De doorlooptijd was in tegenstelling tot 2016 geen issue meer in 2017. Soms was de planning door de IND zo snel dat de jeugdbeschermers geen tijd hadden om kennis te maken

met en informatie te geven aan de jongeren voordat de AA begon. Het inplan-
nen van jongeren in opvanggezinnen heeft lange tijd geen prioriteit gehad
bij de IND, waardoor er ook in 2017 sprake van een achterstand was. Eerdere
VA-zendingen (verlengde asielprocedure) hebben halverwege 2017 wel priori-
teit gekregen bij de IND en die achterstanden zijn voor een groot deel ingelo-
pen.

Syrische en Eritrese jongeren hebben ook in het verslagjaar een verblijfsver-
gunning asiel op de b-grond ontvangen. Knelpunt dat in het jaarverslag 2016
hierover is gesignaleerd, namelijk dat als de IND in de loop van de komende vijf
jaar reden ziet om de verblijfsvergunning asiel in te trekken of niet te verlen-
gen, hun volledige asielrelaas (dat noodzakelijk is om een asielvergunning op
de a-grond te krijgen) bij aanvang niet aan bod is geweest en dat dit zich dan
tegen hen kan keren, blijft onverminderd bestaan.

Onderwijs

Veel jongeren geven aan niet tevreden te zijn over het onderwijs dat hen wordt
geboden. Het niveau is vaak niet passend en is met regelmaat te laag of juist te
hoog. Het systeem van een klassikaal gedifferentieerd aanbod lijkt niet te wer-
ken voor deze doelgroep. Daarnaast vormen de lange wachttijden voor vervolg-
onderwijs een bron van frustratie voor de jongeren die door kunnen stromen.

DE OPVANG GECONTRACTEERD DOOR NIDOS

Opgang en Wonen in Gezinsverband (OWG)

Met Opgang en Wonen in Gezinsverband (OWG) biedt Nidos opvang aan een grote groep minderjarige pupillen, waarover Nidos de voogdij heeft. Gaat het in andere vormen van opvang om een (meer) professionele relatie van de mentor met het kind, juist in een natuurlijke omgeving van het gezin kan door het (kwetsbare) kind een duurzame persoonlijke relatie worden aangegaan, die ook door kan gaan na het 18e jaar. De noodzaak van het opvangen in een gezin komt niet voort uit een persoonlijk aan de jongere gerelateerd (ontwikkelings) probleem, maar uit de behoefte aan een zo natuurlijk mogelijke vorm van opvang. Bij opvang in een gezin wordt aan jongeren, vanuit veiligheid en perspectief, maximale ontwikkelingskansen geboden. Er dient ruimte aan deze jongeren gegeven te worden om zich vanuit hun eigen cultuur, en als dat niet kan dan in ieder geval met veel respect en begrip voor de eigen cultuur, te ontwikkelen naar een eigen persoonlijkheid en zelfstandigheid en te werken aan een eigen netwerk van contacten.

Kinderen tot en met 14 jaar oud, die zonder verwanten in Nederland arriveren, worden door Nidos altijd direct in een gezin geplaatst, zowel met als zonder verblijfsstatus.. Hetzelfde geldt voor kwetsbare oudere jongeren. Jongeren van 15 jaar en ouder worden veelal eerst opgevangen in een POL. Tijdens deze periode (maximaal 8 weken) vinden de activiteiten plaats in het kader van de

rust en voorbereidingstermijn, wordt de algemene asielprocedure doorlopen en wordt het advies over de vervolgoptvang geformuleerd. Na het verblijf in de POL stroomt de jongere door naar een vervolgoptvang op basis van een oordeel van de voogd, in overleg met de mentoren van het COA, vanuit het belang van de jongere. Daarbij is de aansluiting van de opvang op de ontwikkeling van de jongere doorslaggevend. Dit betekent dat ook in aansluiting op het verblijf in de POL er de mogelijkheid is van een vervolgvverblijf in een opvanggezin.

Opvangpool

Nidos beschikt over een groot bestand aan opvanggezinnen. Dit bestand wordt de opvangpool genoemd en wordt beheerd door de OWG werkers. De gezinnen in de opvangpool zijn geworven en gescreend door Nidos.

Daarnaast worden veel jongeren opgevangen bij familie, clan- of stamgenoten; dit zijn de familie-netwerkplaatsen. Ook deze gezinnen worden volledig gescreend.

Veel jongeren worden opgevangen in een zogeheten cultuurgezin. Onder een cultuurgezin verstaat Nidos een gezin dat de cultuur van waaruit de jongere afkomstig is, in belangrijke mate benadert, zo mogelijk doordat (een van de) opvangouders afkomstig (is) zijn uit hetzelfde land van herkomst.

Vanwege de samenstelling van het pupillenbestand is het nodig, gezien de diversiteit van culturen, een breed samengestelde keuzemogelijkheid aan gezinnen te hebben. De OWG werkers werven en screenen nieuwe opvanggezinnen. Steeds wordt er gezocht naar gezinnen die op dat moment maar wellicht ook in de nabije toekomst nodig zijn. In 2017 heeft de aandacht bij werving zich vooral gericht op Eritrese gezinnen. Het lukt steeds beter de groep Eritrese voormalige vluchtelingen te benaderen en te werven en screenen als opvanggezin.

De werving en screening van gezinnen voor plaatsing van kinderen uit Arabische herkomstlanden heeft even als vorig jaar aandacht gehad. Omdat OWG heel vaak ook voor kinderen van 15 jaar en ouder de meest gewenste opvangvorm is was de werving in 2017 ook gericht op het vinden van gezinnen die bereid en bekwaam zijn om kinderen van die leeftijd op te vangen.

In 2017 is voor kinderen van 15 jaar en ouder een tweede OWG-plus project opgestart in Stadskanaal. In OWG plus worden kinderen vanuit een gezin geleidelijk begeleid naar zelfstandigheid waarbij kamers in een satelliet woning benut worden voor de kinderen en de opvangouders begeleiding per kind op maat bieden.

Opvangouder participatie in 2017

In het voorjaar van 2017 is de monitor tevredenheid en betrokkenheid onder opvangouders gehouden. 46 van 50 gezinnen die ad random zijn gekozen hebben deelgenomen aan een interview waarbij ze gevraagd is naar hun ervaringen met Nidos. Zowel het samenwerken met de OWG-werkers als met de jeugdbeschermers is met hen geëvalueerd.

Uit de monitor kwam naar voren dat Opvangouders over het algemeen tevreden zijn over de manier waarop ze zijn gescreend en over de manier waarop ze tijdens een plaatsing worden begeleid. Men wil graag dat er regelmatig aandacht is voor opvoedthema's en heeft behoefte aan het uitwisselen van ervaringen met andere opvangouders. Hier zal in 2018 meer aandacht aan gegeven worden.

Aantal jongeren in een opvanggezin

De leeftijdsverdeling van de jongeren in een opvanggezin is eind 2017 als volgt:

jonger dan 12 jaar	292
12 jaar	95
13 jaar	107
14 jaar	170
15 jaar	256
16 jaar	261
17 jaar	276
totaal	1457

In het verslagjaar is 53% van de jongeren die onder de Nidos opvang vallen in een opvanggezin geplaatst. In de leeftijdscategorie 0 t/m 14 zijn bijna alle jongeren in een gezin geplaatst. Voor een beperkt aantal jongeren bleek dat gezinsopvang niet de aangewezen vorm was.

Kleinschalige Opvang

Per 1 januari 2016 heeft Nidos de verantwoordelijkheid voor de opvang van amv's van 15 t/m 17 jaar met een status. Voor deze jongeren die niet in gezinsverband kunnen wonen, hebben we contracten met instellingen die ervaring hebben met de opvang van jongeren, veelal aanbieders van jeugdzorg. De opvang werd in 2017 aangeboden door 18 aanbieders, die samen een vrijwel volledige dekking over Nederland kunnen bieden. Twee aanbieders hebben in overleg met Nidos besloten de voorzieningen te sluiten of over te dragen door een afnemende vraag.

In de opzet van de opvang is gekozen voor kleinschaligheid omdat de ontwikkeling van de jongere daarmee het meest tot zijn recht komt en er getraind kan worden op het leren van vaardigheden die nodig zijn wanneer de jongere, bij het bereiken van 18 jaar, zelfstandig verder gaat. Jongeren worden gestimuleerd om buitenshuis activiteiten te ondernemen en gaan overdag naar school.

Daarbij kennen we de volgende woonvormen:

De Kinderwoongroepen (KWC's) voor 15 en soms 16-jarigen. In de woongroepen is 24-uurs begeleiding aanwezig.

De Kleine Wooneenheden (KWE) bedoeld voor jongeren van 16 en 17 jaar. In een KWE wonen in de regel vier jongeren met begeleiding. Per vier jongeren is gedurende 28 uur per week een mentor aanwezig die hen begeleidt en helpt.

Waar 2016 in het teken stond van adequaat reageren op de grote vraag, zorgen dat er voldoende opvangplaatsen zijn en samen met de gecontracteerde instellingen werken aan basiskwaliteit, stond 2017 in het teken van het verder ontwikkelen van kwaliteit in de opvang en het beter vormgeven van de samenwerking met gemeenten.

Capaciteit

De capaciteit in opvangplaatsen in de kleinschalige opvang is in 2017 gedaald van ruim 1800 opvangplaatsen in januari, naar ongeveer 1300 plaatsen in december.

Kwaliteitsontwikkeling

In 2016 is een kwaliteitskader voor de opvang vormgegeven. In 2017 is het kwaliteitskader geïmplementeerd bij de gecontracteerde instellingen is het kwaliteitsbeleid ontwikkeld en getest. In 2018 kan het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitsmonitoring voor het eerste jaar volledig worden uitgevoerd.

Inspectietoezicht

De inspecties Jeugdzorg en J&V zijn in het najaar van 2017 een toezicht traject gestart. In het kader van dit traject is aan de gecontracteerde instellingen gevraagd op specifieke locaties een zelfevaluatie uit te voeren. Een bezoek aan enkele locaties, de analyse van de zelfrapportages en een volledig rapport van de zijde van de inspectie volgt in 2018.

Gemeenten

In het geldende opvangmodel spelen gemeenten een belangrijke rol. Niet alleen vindt de opvang plaats binnen een gemeente; expliciete doelstelling van het beleid is dat jongeren minder verhuizen en doorstromen binnen de gemeente waarin zij wonen. Dit heeft zijn weerslag gekregen in de taakstelling die het Rijk de gemeenten oplegt in het huisvesten van vluchtelingen.

In het Bestuursakkoord, gesloten tussen Rijk en VNG op 27 november 2015, is vastgelegd dat amv direct tellen voor de taakstelling bij plaatsing in de gemeente. In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom van april 2016 is vastgelegd dat de VNG en Nidos tot overeenstemming zouden komen over de overgang van 18- naar 18+ van jongeren in gemeenten. Dit heeft zijn weerslag gekregen in de publicatie "Handreiking overdracht amv's die 18 worden".

In het najaar van 2017 hebben Nidos, gecontracteerde instellingen en vele gemeenten de handreiking geïmplementeerd. Daarnaast hebben in vrijwel alle gemeenten waar opvang is gevestigd verdiepende gesprekken plaatsgevonden om knelpunten weg te nemen en jongeren een zo goed mogelijk perspectief te bieden na hun 18e verjaardag.

NEO Nidos Opvang

In 2017 heeft NEO Nidos Opvang 12 KWE's in Utrecht (en De Meern) en 5 KWE's in Huizen. In totaal vangt NEO Nidos Opvang in deze KWE's 57 amv's op. Het team van NEO Nidos Opvang bestaat uit 16 medewerkers waaronder een manager en 10 jongerencoaches. Het team werkt volgens de Proeftuin-methodiek, die is ontwikkeld voor en door NEO Opvang Nidos in samenwerking met Nidos Voogdij en gedragswetenschappers van Nidos. Deze methodiek wordt nog altijd aangescherpt en bijgewerkt.

DE OPVANG DOOR HET COA

Woonvoorzieningen

Asielzoekers van 15 tot en met 17 jaar die zonder meerderjarige bloed- of aanverwanten naar Nederland komen, worden gedurende de eerste periode van maximaal 8 weken door het COA opgevangen in een speciale POL-amv (procesopvanglocatie voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen), ook wel aangeduid als POA. Deze locaties zijn of worden gevestigd in de omgeving van de IND behandelkantoren in Den Bosch en Ter Apel.

Tijdens deze periode (maximaal 8 weken) vinden de activiteiten plaats in het kader van de rust en voorbereidingstermijn, wordt de algemene asielprocedure doorlopen en wordt het advies over de vervolgoptvang geformuleerd. Zoals eerder beschreven worden de jongeren vervolgens doorgeplaatst, afhankelijk van de uitkomst van de algemene asielprocedure naar de voor hen meest geschikte vervolgoptvang: opvang in gezinsverband, KWE/KWG (Nidos) of KWV (kleinschalige woonvoorziening COA)

In het verslagjaar was er sprake van een instroom, die beduidend lager was dan de twee jaren daarvoor. In 2017 hebben diverse mutaties plaatsgevonden in de diverse locaties. Op 31 december 2017 waren er POL's in Delfzijl, Echt, Overloon, Hoogeveen, Grave, Weert, Oisterwijk en Ter Apel.

Jongeren weten vaak niet hoe zij Trusted Juniors en het ac

In gesprek met beleidsmedewerker Hamasa Maksoudi van Nidos, de energieke aanjager van deze groep.

De meeste van onze jongeren zijn niet snel geneigd negatieve feedback te geven aan hun jeugdbeschermer of hun onvrede te uiten over de organisatie. Laat staan dat een jongere officieel een klacht indient. De klachtencommissie van Nidos ontvangt jaarlijks gemiddeld 1 tot 2 klachten en soms zelfs helemaal niets. Ook het aantal meldingen van jongeren bij de vertrouwenspersoon is op jaarbasis laag. In 2016 ging het om 10 meldingen en in 2015 om 5 meldingen. Hamasa: "Jongeren hebben geen idee waar een vertrouwenspersoon voor dient. Dat kan beter. Door te gaan werken met Trusted Juniors willen we jongeren actief mee laten praten over ons werk voor hen."

De terugkoppeling die Hamasa van de pupillen krijgt, is dat zij vaak niet weten hoe zij hun klachten kenbaar kunnen maken. "Ze vinden het lastig om hun voogd met een klacht te confronteren. En er heerst angst vanwege de afhankelijkheidsrelatie die er is met voogden en Nidos. Het woord "klacht" wordt door de pupillen vanuit hun culturele- en religieuze achtergrond bovendien anders gedefinieerd. Zo was er een pupil die wel een klacht had, maar er niets mee

wilde vanwege haar geloof: Jezus leert haar juist mensen te vergeven. Een andere pupil gaf mij aan dat het binnen zijn cultuur respectloos is om je ongenoegen te uiten. Hij wilde niet dat Nidos zou denken dat hij slecht is opgevoed. En dan zijn er nog de pupillen die helemaal niets zeggen en vanuit frustratie en wanhoop op een andere heftige manier reageren om gehoord te worden."

Ik wil ze laten weten dat ik hun gevoelens herken."

Badea. Komt uit Syrië. Is sinds 2015 in Nederland. Woont in Eindhoven. Zit op het Summa college. Wil vliegtuig engineer worden. En heeft een vast contract als leidinggevende bij Happy Italy.

"Mijn motivatie om me aan te sluiten bij Trusted Juniors heeft te maken met mijn eigen ervaring. Toen ik hier aankwam, had ik veel stress over m'n ouders of ze wel of niet zouden komen. Ik was niet gelukkig. Je bent heel kwetsbaar en voordat je het weet kom je met verkeerde dingen in aanraking. Naar school gaan, waarom zou je? Ik vond mijn leven niet leuk. Gelukkig besepte ik snel dat ik niet goed bezig was, Vanuit die ervaring wil ik jongeren helpen. Ik wil ze graag laten weten dat ik hun gevoelens herken en dat het belangrijk is om de goede kant op te gaan. Het is leerzaam voor jongeren dat ze met een soort rolmodel te maken krijgen. Niet iemand die ze verbiedt om te roken. Wel iemand die aangeeft dat de Nederlandse taal te leren is. En dat je er zelf wat van moet maken. Dat leer je niet op school, wel van iemand die weet hoe het was en hoe het kan zijn. Ja, ik vind het wel stoer om er bij te zijn en jongeren te helpen. En wie weet worden we wel heel bekend!"

hun klachten kenbaar kunnen maken tief luisteren naar pupillen

Contact met nieuwkomers

De Trusted Juniors zijn pupillen die graag iets voor jongeren willen betekenen. Ze zullen regelmatig live en virtueel met de nieuwkomers in gesprek gaan. Hamasa: "Jongeren zullen zichzelf herkennen, er is geen afhankelijkheidsrelatie en ze kunnen feedback geven zonder zich zorgen te maken.

Op deze manier geven we op een persoonlijke, veilige en proactieve manier inhoud aan de klachtenprocedure. Trusted Juniors zullen ten aanzien van hun mede-pupillen een bemiddelende en adviserende rol aannemen. En het is leerzaam voor ze om een schakel te zijn tussen Nidos en de mede-pupillen.

Zij zullen als rolmodellen fungeren en kunnen tevens eigen leerdoelen opstellen en daaraan gedurende een

jaar werken. Denk hierbij aan beter Nederlands spreken. Communicatieve vaardigheden uitbreiden. Vlogs opnemen en editen, etc.

De ambitie is om op langere termijn Trusted Juniors audits in de regio's te laten doen. Zij gaan dan op basis van een vragenlijst het werk van voogden beoordelen."

Trusted Juniors leeft binnen Nidos, iedereen weet waar we mee bezig zijn."

Hamid. Komt uit Afghanistan. Is ruim twee jaar in Nederland. Woont in Leiden. Zit op de ISK van het Da Vinci College. Hoopt in augustus te starten met een MBO-opleiding marketingcommunicatie.

'In het begin heb ik veel problemen gehad. Mijn contactpersoon hielp me niet echt: hij belde niet terug, mijn berichten werden niet beantwoord. Je voelt je toch al niet fijn als je hier aankomt. En je weet helemaal van niks. Dat is jammer, want het is goed om snel te weten wat Nidos voor je kan doen. Dat je een goed leven verdient, met een dak boven je hoofd en dat je naar school kan gaan. Dat je om hulp kunt vragen en kunt aangeven wanneer je een andere contactpersoon wil. Het is belangrijk dat nieuwkomers over hun problemen durven te praten. Dat ze laten weten wanneer zij andere wensen hebben ten aanzien van hun pleeggezin. Je hoeft je niet aan alles aan te passen. Trusted Juniors leeft binnen Nidos, iedereen weet waar we mee bezig zijn. We worden serieus genomen, er wordt met ons over Trusted Juniors gesproken. Ik vind het heel bijzonder dat Trusted Juniors bestaat en dat ik op deze manier anderen kan helpen met het oplossen van hun problemen."

Wij kunnen een voorbeeld voor ze zijn.”

Noor. Komt uit Damascus, Syrië. Is sinds 2016 in Nederland. Woont in Nieuwegein. Zit op de ISK in Overvecht. Hoopt over 3 maanden op een HBO-opleiding toegelaten te worden. Wil filmmaker worden van korte films.

“Mijn tijd in Ter Apel was zo moeilijk voor me, ik was zo eenzaam. Het waren maar 3 dagen, maar het voelde als 3 jaar. Bij andere kinderen leefde dat gevoel ook. Ik was 17 toen ik aankwam, maar er zitten ook kinderen van 10, 11 jaar tussen. Voor hen is die eenzaamheid nog moeilijker. Ik wil het voor nieuwkomers makkelijker maken, dat ze zich veilig voelen. En iets leuks voor ze meenemen, een knuffel of zo, dat heb ik zó gemist. Nu voel ik me goed en dat wil ik de jongeren laten weten en laten zien. Wij kunnen een voorbeeld voor ze zijn. Ja, ik heb altijd mensen willen helpen. Je kunt niet alleen maar alles krijgen, ik wil ook iets terug doen.

Mijn grootste wens is mee te maken dat we echt iets voor de nieuwkomers kunnen betekenen. Met ze praten, naar ze luisteren, laten weten dat wij ook jongeren zijn. Niet elke voogd heeft het talent om met nieuwkomers om te gaan. Wij snappen ze. Dat geldt niet alleen voor de jongeren in Ter Apel, dat geldt voor alle jongeren. Wat ook belangrijk is, is dat we uitleggen wat de positie van Nidos is. Wat Nidos wél kan en niet kan doen. Goede duidelijke informatie lucht zo op. Ik ben er trots op dat we met zo’n club gemotiveerde jongeren zijn en dat iedereen bereid is om echt iets te gaan doen.”

Amv's van 15 jaar en ouder die nog in procedure zijn of uitgeprocedeerd zijn zouden conform beleid moeten worden opgevangen in kleinschalige woonvoorzieningen. Een aantal kleinschalige woonvoorzieningen vormt een zogenaamde COA Regio. Een wooneenheid bestaat uit ongeveer 20 jongeren. Afhankelijk van de lokale situatie zijn deze woonsituaties gesitueerd in gemeenten, op terreinen van voormalige internaten of op een AZC. Soms zijn er meerdere wooneenheden bij elkaar gesitueerd. Nidos constateert dat het het COA veel moeite kost om de kleinschaligheid, zoals deze in beleid is beschreven, te realiseren.

Beschermd Opgang

In de beschermd opvang (BO) zijn jongeren opgevangen uit diverse landen. De jongeren komen o.a. uit Syrië, Afghanistan, Mongolië, Kongo, Guinee, Ivoorkust, Myanmar, Vietnam, Bulgarije, Macedonië, Ghana, Oekraïne, Armenië. Veel jongeren zijn getraumatiseerd en hebben standaard gesprekken met de praktijkondersteuner van de huisarts. Verschillende jongeren worden behandeld bij de Evenaar.

Nog steeds doen er relatief weinig jongeren aangifte van mensenhandel bij de politie. Advocaten adviseren jongeren vaak om de asielpcedure in te gaan en geen aangifte te doen. Veel heeft zich afgespeeld buiten Nederland. De politie ziet vaak weinig opsporingsindicaties waardoor de jongere minder gemotiveerd is om aangifte te doen. De advocaat schat de kansen in de B8 procedure laag vanwege het hoge aantal septs. Zodra Nidos Ter Apel een jongere heeft geïndiceerd voor de BO en er zijn harde signalen van mensenhandel dan wordt deze jongere direct gemeld bij het Team Mensenhandel en Mensensmokkel.

Omdat de jongeren in de Beschermd Opgang zich moeten kunnen ontwikkelen en perspectief moeten hebben is er gekozen voor een zogenaamd fase model. De eerste faseperiode wordt gebruikt om te onderzoeken in welke situatie de jongere zich bevindt en hoe groot het risico van mensenhandel is.

Er wordt ingezet op creëren van een gevoel van veiligheid bij de jongere en de competenties en ontwikkeling vaardigheden worden gedurende deze fase vastgesteld. Op basis van deze factoren wordt gekeken of een jongere doorgeplaatst kan worden naar een volgende fase, waar de jongere meer zijn of haar

dagelijks leven zelf kan invullen. Vanwege de zware problematiek in de groep is het belangrijk om een gestructureerd programma en veel activiteiten aan te bieden.

Ruim een jaar wordt er in de BO gewerkt met de vertrekfase. De jongeren verblijven dan in een aparte groep en worden begeleid bij de voorbereiding op verblijf in een andere opvang. Hier wordt veel aandacht besteed aan weerbaarheid maar ook omgaan met de sociale media en praktische vaardigheden om hun zelfstandigheid te vergroten. De jongeren zijn in deze fase een stuk zelfstandiger en werken samen met elkaar. Het doel is dat de overgang van de BO naar een andere opvang minder groot is en jongeren minder risico lopen eventueel opnieuw in een uitbuitingssituatie terecht te komen.

Visie en missie

Het afgelopen jaar is er intern een start gemaakt met een procesbeschrijving BO en een visienotitie mensenhandel. De procesbeschrijving is een praktische handleiding voor jeugdbeschermers die in de BO werken of voor jeugdbeschermers die jongeren in de BO willen plaatsen. De visienotitie is een document waarin beschreven wordt wat de visie en missie van Nidos is inzake slachtoffers van mensenhandel en welke jongeren onder deze doelgroep vallen. Hierdoor wordt het voor de jeugdbeschermers duidelijk welke kwetsbare jongeren eventueel in de BO geplaatst kunnen worden of dat er een ander traject moet worden ingezet.

Multi Disciplinair Team (MDT)

Het afgelopen jaar is er gestart met een MDT waaraan verschillende disciplines deelnemen: de regiomanager van Nidos als voorzitter, gedragswetenschappers van Nidos en Jade, een medewerker van het Team Mensenhandel en Mensensmokkel, een jeugdbeschermer van Nidos en mentoren van Jade. Een keer in de zes weken komen ze bij elkaar om de jongeren die gemiddeld 6 weken in de BO zijn geplaatst te bespreken

Samenwerking met ketenpartners

Eens per kwartaal is er een Ketenoverleg Beschermd opvang, afgekort het KOBO. De ketenpartners die deelnemen aan dit overleg zijn: COA, Jade of

Xonar, Comensha, DT&V, Nidos Ter Apel en Nidos Assen, Team Mensenhandel Mensensmokkel, Expertisecentrum Mensenhandel Mensensmokkel, IND, Raad voor Rechtsbijstand, advocatuur, AVIM, IOM. In de praktijk bleek dat er steeds meer gesproken werd over trends, ontwikkelingen en beleid bij de diverse ketenpartners. Er is nog steeds ruimte op de agenda om casussen in te brengen, Nidos maakt daar het meest gebruik van.

Een keer per kwartaal vindt er een overleg plaats met de huisarts, praktijkondersteuner huisarts, GGZ De Evenaar en Nidos. Hierin wordt besproken wat de stand van zaken is met betrekking tot de doelgroep van de BO en worden werkafspraken gemaakt.

Het afgelopen jaar is er veel geïnvesteerd in de contacten met buitenlandse organisaties die zich inzetten voor slachtoffers van mensenhandel.

- Er zijn 2 conferenties geweest in Leiden en Berlijn waar diverse Europese organisaties bij elkaar kwamen om te spreken over de identificatie en signalering van slachtoffers van mensenhandel en de samenwerking met de diverse ketenpartners. Nidos heeft over de verschillende samenwerkingsvormen met ketenpartners in Nederland verteld.
- In samenwerking met de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden is er een expert meeting geweest over Vietnamese jongeren en mensenhandel. De kwetsbaarheid van deze jongeren is groot omdat veel van deze jongeren in uitbuitingssituaties terecht lijken te komen in de UK. Op deze expertmeeting is gesproken op welke manier deze jongeren beter beschermd kunnen worden en welke expertise we hierbij nodig hebben.
- De afgelopen jaren heeft Nidos deelgenomen aan het EU civil Society Platform Against Trafficking in Human Beings in Brussel. Een platform waar organisaties uit diverse Europese lidstaten en de Europese Commissie met elkaar in gesprek gaan over de richtlijnen rondom mensenhandel en het beleid van de verschillende landen inzake slachtoffers van mensenhandel.
- Naar aanleiding van de samenwerking tussen Nidos en ECPAT UK (kinderrechten organisatie) zijn er werkbezoeken en bijeenkomsten geweest met ECPAT UK over de Vietnamese jongeren die verdwijnen uit de Beschermd Opleiding.

DE ORGANISATIE EN DE MEDEWERKERS

In 2017 is de omvang van het personeelsbestand verder toegenomen als gevolg van de grote toename van het aantal jongeren in de voorgaande jaren. Omdat de het aantal jongeren terug liep in 2017 en de verwachting was dat deze trend zich in 2018 zal voortzetten, is in het laatste kwartaal van 2017 een krimp van de organisatie en sluiting van een aantal regiokantoren in 2018 aangekondigd

Personeelsformatie

In 2017 traden in totaal 30 medewerkers in dienst en gingen er 104 medewerkers uit dienst, waarmee het aantal medewerkers van Nidos van 580 naar 506 afnam. Het aantal formatieplaatsen, op basis van een volledige arbeidsplaats van 36 uur, daalde van 530 naar 456 fte.

Van de 104 medewerkers die uit dienst gingen, hebben 46 zelf het dienstverband opgezegd, van 44 medewerkers eindigde het dienstverband van rechtswege, met 6 medewerkers is het dienstverband met wederzijds goedvinden beëindigd, 5 medewerkers gingen met (vroeg) pensioen 3 medewerkers waren ontslagen om andere redenen.

Overzicht aantal medewerkers en formatieplaatsen

Functie	Medewerkers	Medewerkers	Formatie	Formatie
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
jeugdbeschermers	352	438	317	398
regioadministratie	43	47	35	41
regiomanagers	22	22	22	22
hoofdkantoor	89	73	82	69
totaal	506	580	456	530

Scholing en training

De hoge instroom van nieuwe medewerkers lag in 2017 achter ons. De nieuw in dienst gekomen jeugdbeschermers hebben de functiescholing afgerond en nieuwe trainingen als 'Rapporteren', 'Beroepscode & Tuchtrect' en 'Terugkeer' namen een meer prominente plek in. Voor vele jeugdbeschermers zal herregistratie in het Kwaliteitsregister Jeugd in de loop van 2018 aan de orde zijn. Vanuit het SKJ is het voor de herregistratie een eis om een training Beroepscode & Tuchtrect te volgen, dit is ook een van de redenen waarom deze training het afgelopen jaar volop is aangeboden. Daarnaast zijn lopende trainingen die in 2016 op de achtergrond waren geraakt door de hoge instroom, in 2017 verder opgepakt. Verder stond kwaliteitsverbetering van ons interne trainingsaanbod centraal, zoals hieronder nader toegelicht.

Naast het scholen van de medewerkers zijn ook de interne trainers zelf geschoold in het geven van trainingen. Deze ontwikkelingen passen binnen het kader van de professionalisering van de jeugdzorg. Het afgelopen jaar zijn er twee 'train-de-trainer' cursussen aangeboden: één voor aandachtsfunctionarissen Ontwikkelingspsychopathologie en één voor de interne trainers zelf. Dit train-de-trainer programma is gericht op onze eigen trainers, met als doel het door ontwikkelen van de didactische vaardigheden van onze interne trainers, het optimaliseren van trainingen en het vergroten van het leerrendement.

Verzuim

In het onderstaande overzicht is te zien dat het verzuimpercentage in 2017 is gestegen ten opzichte van 2016. De meldingsfrequentie is gedaald van gemiddeld 0,8 naar 0,6 meldingen per medewerker per jaar.

Overzicht verzuim

	2017	2016
Verzuim exclusief verzuim i.v.m. zwangerschap	5,4%	3,8%
Meldingsfrequentie	0,6%	0,8%

Vanaf het begin van 2017 loopt het verzuim maandelijks geleidelijk op tot een niveau van boven de 5 procent. Dit is ver boven een verzuimpercentage van 3,8% dat Nidos als norm heeft gesteld.

Geconstateerd kan worden dat het verzuim bij medewerkers oploopt na de grote drukte van 2015 en 2016, waarbij het veelal gaat om langdurig verzuim. Mede naar aanleiding van een door de leidinggevenden van Nidos gevolgde workshop zal er actief op inzetbaarheid van medewerkers worden gestuurd. Deze workshop wordt in 2018 nogmaals ingezet en er zal veel aandacht zijn voor preventie van verzuim, tijdig signaleren van overbelasting en voor verlagening van de werkdruk.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Nidos bestaat uit 5 personen (zie voor de samenstelling pag 52) en vergadert vijf keer per jaar tezamen met de bestuurder en financieel directeur van Nidos. Zij gaan regelmatig op werkbezoek binnen Nidos en daarnaast is de voorzitter betrokken bij de contacten met het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Naast de reguliere onderwerpen als personele -en organisatorische ontwikkelingen en financiën (begroting en jaarplan, de jaarrekening en het jaarverslag) is in 2017 aan de volgende onderwerpen aandacht besteed: de uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek; het VNG-protocol dat tot doel heeft een goede overdracht van amv's bij het bereiken van de achttienjarige leeftijd; de voortgang en knelpunten van de kleinschalige opvang gecontracteerd door Nidos; de werkwijze en knelpunten die zich voordoen bij Dublinclaims; het jaarverslag van de externe vertrouwenspersoon voor OWG-gezinnen en pupillen en het jaarverslag van de vertrouwenspersoon voor medewerkers; de Europese projecten waarvoor aanvragen zijn of worden ingediend en die zijn toegewezen en tot slot de wijze waarop Nidos vorm geeft aan de participatie van haar pupillen.

INFORMATIE- VOORZIENING

Intern worden de werknemers van Nidos via het tweemaandelijks informatie-bulletin “Ambulant” op de hoogte gesteld van belangrijke ontwikkelingen in en om het werkerrein van Nidos. De interne informatie is gestroomlijnd middels een intranetsite ‘Kennisweb’ voor medewerkers.

ICT-OMGEVING EN MAATWERK- APPLICATIES

2017 stond voor wat betreft ICT enerzijds in het teken van de afronding van de optimalisatie van de technische ICT-omgeving en anderzijds in het teken van de informatiebeveiliging. Het upgraden van onze datacenter-omgeving is in 2017 afgerond. Tevens zijn er op de achtergrond maatregelen genomen om onze informatiebeveiliging uit te breiden en daarbij zijn de uitgangspunten van AVG zoveel mogelijk meegenomen.

In 2017 is het tevens duidelijk geworden dat de huidige ICT-omgeving en de maatwerkapplicaties uit 2004 van Nidos vragen om een vervanging vanwege:

- De toenemende interne en externe management-informatiebehoefte;
- Het flexibel kunnen inrichten van nieuwe werkprocessen en wet- en regelgeving;
- Het adequaat kunnen inrichten van Privacy - en Security maatregelen;
- De huidige inrichting sluit niet meer op de technologische ontwikkelingen;

- De wens om, nu gescheiden functionaliteiten samen te voegen in één systeem;
- Het in het systeem kunnen verwerken van interne projecten en documentstromen.

Op basis van de resultaten van een eerste onderzoek eind 2017, is door het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor 2018 een aanvullende subsidie verstrekt om de ICT-omgeving en de applicaties toekomstbestendig te maken.

MEDIABELEID

Nidos is graag bereid om journalisten informatie te geven over de instelling zelf en haar werkzaamheden. Op vragen over individuele pupillen wordt niet ingegaan: het belang van de pupil staat voorop. Het doel is om de persoonlijke levenssfeer van de jongere zo goed mogelijk te beschermen en zoveel mogelijk veiligheid voor hen te garanderen.

NIDOS EN EUROPA

Net als in voorgaande jaren is er ook in 2017 op het gebied van voogdij en opvang in verschillende projecten intensief samengewerkt met binnen- en buitenlandse partners. Het door de Europese Commissie medegefinancierde Alternative Family Care (ALFACA) project dat een Europees in te zetten training voor professionals die werken met opvanggezinnen heeft ontwikkeld is in maart 2017 afgerond. Het heeft een e-learning module en een handboek, dat in 8 talen beschikbaar is, opgeleverd.

In het project Veerkracht, gefinancierd door het Europese Asiel- en Migratiefonds (AMIF), werkt Nidos sinds 2015 samen met Arq/Centrum '45 en de Universiteit van Tilburg. Het project richt zich op het verbeteren van de positie van alleenstaande minderjarige vreemdelingen uit Eritrea. Deze jongeren hebben vaak veel meegemaakt en kunnen moeite hebben zelfstandig een toekomst op te bouwen. Het project beoogt de begeleiding, de opvang en de vreemdelingenketen beter aan te laten sluiten en loopt door tot mei 2018. Inmiddels is ook duidelijk

geworden dat dit project een vervolg krijgt: in 2018 zal Veerkracht II starten. Dit zal de ervaringen en resultaten van het Veerkracht project verbreden naar andere doelgroepen en deze structureel inbedden in de voogdijbegeleiding en de opvang. Het zal een geaccrediteerde scholing voor cultural mediators en een cultuur-sensitieve trauma-geïnformeerde aanpak voor het begeleiden van amv's ontwikkelen en implementeren.

In oktober is het 2-jarige project ProGuard (Professional Guardianship) van start gegaan. Voor dit project, dat wordt gesubsidieerd door de Europese Commissie, is Nidos een partnerschap aangegaan met een aantal voogdij organisaties (uit Griekenland, Denemarken, Italië, Kroatië, Letland, Duitsland en Finland) en twee netwerkorganisaties. Het project richt zich op het verder ontwikkelen en versterken van professionele voogdij in Europa. Het zal een praktische 'toolkit' voor voogden en een pilot accreditatiesysteem voor voogdijsystemen gaan ontwikkelen.

Ook financiert de Europese Commissie het 2-jarige project PROFUCE waar Nidos partner in is en dat in november is gestart. Dit is een samenwerking van meerdere organisaties in Italië, Bulgarije en Griekenland met als doel het verwezenlijken van opvang in gezinnen in deze landen. De door Nidos ontwikkelde ALFACA-modules zullen dienen als uitgangspunt en Nidos zal in dit project ALFACA-trainingen verzorgen in de deelnemende landen. Daarnaast zal er nog een tweede project dat ALFACA met Europese subsidie zal gaan vertalen naar de praktijk van start gaan: ALFACA II. Dit 18 maanden durende project start in februari 2018 en zal net als ProGuard vanuit Nidos worden aangestuurd. De betrokken landen zijn Kroatië, België, Cyprus, Griekenland en Italië.

Een kroon op al het werk is dat Nidos is gevraagd om de formalisering van het 10 jaar geleden mede door Nidos opgerichte ENGI (European Network of Guardianship Institutions) netwerk op zich te nemen. Het belang van een Europees voogdijnetwerk is onderstreept door de Europese Commissie en daaraan verbonden organisaties als EASO en FRA (Fundamental Rights Association). Tijdens twee in juni en in oktober door de Europese Commissie georganiseerde bijeenkomsten in Brussel hebben de lidstaten van de EU ermeê ingestemd dat Nidos een budget zal krijgen om gedurende 2 jaar het secretariaat voor dit netwerk te voeren en het officieel op te richten. Ook dit project zal in 2018 van start gaan.

Gebruikte afkortingen

AA-procedure	Algemene Asielprocedure
AC	Aanmeldcentrum
AFK's	Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling
AMA	Alleenstaande Minderjarige Asielzoeker
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AZC	Asielzoekerscentrum
BAMw	Beroepsregistratie van Agogische en Maatschappelijk werkers
BO	Beschermde Opvang
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DJJ	Dienst Justitieel Jeugdbeleid
DT&V	Dienst Terugkeer & Vertrek
EGD	Elektronisch Gezinsdossier
EPD	Elektronisch Pupildossier
EU	Europese Unie
EVF	Europees Vluchtelingen Fonds

EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
IVRK	Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind
KMAR	Koninklijke Marechaussee
KWE	Kleine Wooneenheid
KWG	Kinderwoongroep
MOB	Met Onbekende Bestemming
MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
OTS	Ondertoezichtstelling
OWG	Opvang en Wonen in Gezinsverband
P&O	Personeel & Organisatie
POL	Proces Opvang Locatie
PRS	Pupil Registratiesysteem

Overzicht (regio-)kantoren 2018

Locatie	Bezoekadres	Leidinggevende
Alkmaar	Frans Halsstraat 49 1816 CM Alkmaar	Gwen Verboom
Amersfoort	Stadsring 165b 3817 BA Amersfoort	Hurik van Engelen
Arnhem	Jansbuitensingel 20 6811 AD Arnhem	Michelle Lammers
Assen	Overcingellaan 13B 9401 LA Assen	Karin Veurink
Breda	Nieuwe Ginnekenstraat 38-40 4811 NS Breda m.i.v. 1 - 7 Tuinzigtlaan 45 4814 JW Breda	Moniek Sagna
Den Bosch	Emmaplein 4 5211 VW Den Bosch	Liesbeth van Andel
Den Haag	Laan van Meerdervoort 51 2517 AE Den Haag	Esther de Kruijf
Groningen	Laan Corpus den Hoorn 108 9728 JR Groningen	Korien Dijkstra
Haarlem	Amsterdamsevaart 268 2032 EK Haarlem	Eric Luijten

Locatie	Bezoekadres	Leidinggevende
Instroomteam Den Bosch	Leeghwaterlaan 16 5223 BA Den Bosch	vacature
Instroomteam Schiphol	Bezuidenhoutseweg 187 2594 AH Den Haag	vacature
Instroomteam Ter Apel	Ter Apelervenen 5 9561 MC Ter Apel	Dick van Gasteren
Ter Apel	Ter Apelervenen 4 9561 MC Ter Apel	Dick van Gasteren
Roermond	Buitenop 8 6041 LA Roermond	Roosmarijn Smeets
Rotterdam	Eudokiaplein 34 3037 BT Rotterdam	Ingrid Bakker
Tilburg	Saal van Zwanenbergweg 7 5026 RM Tilburg	Hans Raats
Zwolle	Ferdinand Bolstraat 25a 8021 ES Zwolle	Milou Fiselier

Algemene gegevens

Stichting Nidos staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 30176667.

Samenstelling Raad van Toezicht Stichting Nidos

Naam	Woonplaats	Functie
Dhr. J. Broertjes	Beilen	Voorzitter
Dhr. R. Andringa	Zwolle	Lid
Mw. E. Boot	Rotterdam	Lid
Mw. D. Ghidei	Amsterdam	Lid
Dhr. J. Wienen	Haarlem	Lid

Bestuur Stichting Nidos

Naam	Functie
Dhr. G.F.M. Verstegen	directeur-bestuurder

Colofon

tekstredactie: Elsbeth Faber
vormgeving/opmaak: Gerard van der Krogt, Utrecht
druk: van de Garde | Jémé, Eindhoven

Utrecht, april 2017

Stichting Nidos

Maliebaan 99
Postbus 13021 3507 LA Utrecht

T 088 501 12 00 F 030 239 12 90
www.nidos.nl

